

แนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนข้างน้อยสู่ตลาด*

New Public Governance for Developing Local Products of Chang Noi Community to the Market

พกาเมศ เลียงธนะฤกษ์ และปริญทร เต็มญารัติน

Pakamat Leangthanarerak and Parinthorn Temyarasilp

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ประเทศไทย

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Pakamat.leang@vru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนข้างน้อยผ่านแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance) 2) ศึกษากระบวนการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนไปสู่การจัดจำหน่ายในตลาด โดยมีคำถามวิจัยในการศึกษาถอดแนวทางกระบวนการมีส่วนร่วมของบทบาทผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนไปสู่ตลาด และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ถูกคัดเลือกแบบวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 29 คน ได้แก่ 1) ภาครัฐ (ตัวแทนมหาวิทยาลัย) 2) ตัวแทนชุมชนตำบลข้างน้อย 3) ตัวแทนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยบริการอำเภอ บางไทร 4) ตัวแทนชุมชนตำบลบางไทร (ชุมชนใกล้เคียง) และ 5) ตัวแทนวัดดอนกุญชราราม (วัดข้างน้อย) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยายและพรรณนาร้อยเรียงเรื่องราว

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ชุมชนไปสู่ตลาดได้เริ่มจากภาครัฐเป็นผู้นำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เข้าสู่ชุมชน และประสานงาน ดำเนินงานต่างๆ ตลอดจนนำสินค้าไปสู่การจัดจำหน่ายในตลาด นอกจากนี้ยังมีภาคส่วนต่างๆ ที่ได้ร่วมแบ่งปันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และความ

*ได้รับบทความ: 9 มิถุนายน 2568; แก้ไขบทความ: 28 กันยายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 29 กันยายน 2568

Received: June 9, 2025; Revised: September 28, 2025; Accepted: September 29, 2025

คิดเห็น ณ สถานที่ศูนย์ยึดเหนี่ยวจิตใจ (วัดช้างน้อย) ให้ผู้คนภายในชุมชนร่วมขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ ซึ่งภาคีเครือข่ายเหล่านั้น ได้แก่ ตัวแทนจากชุมชนตำบลช้างน้อย และชุมชนใกล้เคียง (ตำบลบางไทร) ตัวแทนศูนย์การศึกษาพิเศษฯ และตัวแทนวัดอนุกุญชราราม (วัดช้างน้อย)

2. กระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนไปสู่การจัดจำหน่ายนั้น ได้มีกระบวนการในการนำผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ ไข่ไก่มาเพิ่มมูลค่าด้วยชะลอมจักสานที่ทำจากชุมชน โดยขั้นตอนในการขับเคลื่อนเริ่มจากกระบวนการในการวางแผนและออกแบบร่วมกันทั้งในส่วนของ การนำผลิตภัณฑ์ไปเพิ่มมูลค่าด้วยการจักสานชะลอมจากชุมชน การพัฒนาและลงมือทำผลิตภัณฑ์ การร่วมกันคำนวณต้นทุนและราคาขายสินค้า รวมถึงการจัดเก็บรายได้จากผลผลิตที่มาจากยอดขายสินค้าของชุมชน

คำสำคัญ: การร่วมกันผลิต; ผลิตภัณฑ์ชุมชน; แนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่

Abstract

The objectives of this research were to: (1) examine the roles of stakeholders in the co-production of community products in Chang Noi Subdistrict through the New Public Governance (NPG); and (2) study the processes involved in developing community products for market distribution. The research questions focus on extracting participatory process approaches concerning the roles of stakeholders and the co-development of community products for the market. The study employed qualitative research methods through in-depth interviews and participant observation. A total of 29 key informants were purposively selected, including: (1) government representatives (university), (2) Chang Noi Subdistrict community, (3) The Special Education Center of Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, Bang Sai District Unit, (4) representatives from Bang Sai Subdistrict community (a neighboring community), and (5) representatives from Wat Anukunchararam (Chang Noi Temple). Data were analyzed through descriptive narrative synthesis.

The results reveal that:

1. The role of stakeholders in driving community products to market began with the public sector, which initiated the product development project within the community and took on responsibilities such as coordination, implementation, and product distribution. In addition, various sectors participated by sharing knowledge and exchanging ideas, as well as providing spaces for discussion that fostered collective engagement within the

community. Key stakeholder networks included representatives from the Chang Noi Subdistrict community, the neighboring Bang Sai Subdistrict community, the Special Education Center, and Wat Anukunchararam (Chang Noi Temple).

2. The process of developing community products for market distribution involved enhancing the value of local eggs by packaging them in woven bamboo baskets (Chalom) made by the community. The implementation began with a collaborative planning and design phase, which included incorporating the Chalom craft to add value to the product. This was followed by the development and production of the items, joint calculations of production costs and selling prices, and the organization of revenue collection based on the community's product sales.

Keywords: Co-production; Local product; New Public Governance

1. บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาท้องถิ่นไม่สามารถขับเคลื่อนได้ด้วยหน่วยงานใดหนึ่งหรือภาครัฐเป็นผู้ริเริ่มตลอดจนให้บริการถึงปลายทางเท่านั้น หากแต่บทบาทที่เปลี่ยนไปพร้อมด้วยสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง การนำทรัพยากรจากหลากหลายหน่วยงานหรือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือนั้นย่อมเป็นสิ่งสำคัญและก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance) ที่นำเสนอบทบาทและการขับเคลื่อนการพัฒนาหรือดำเนินกรนโยบายต่างๆ ไปสู่พลเมืองเป็นรูปแบบการริเริ่มโดยภาครัฐ และมีภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนเข้ามาร่วมแบ่งปันทรัพยากรและดำเนินการ โดยเฉพาะพลเมืองหรือชุมชนผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นนั้นได้เข้าร่วมตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นในการพัฒนาประเด็นเชิงพื้นที่ของตนไปจนจบกระบวนการ กล่าวคือ พลเมืองภายในพื้นที่เป็นผู้ร่วมผลิตและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นของตน (Turnhout et al, 2020, pp. 15-21; Osborne, Radnor, & Strokosch, 2016, pp. 639-653; Díaz-Cayeros, Magaloni, & Ruiz-Euler, 2014, pp. 80-93)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เป็นเสมือนตัวแทนภาครัฐได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งหนึ่งในพื้นที่การขับเคลื่อนพัฒนาท้องถิ่น คือ ตำบลช้างน้อย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยหมู่บ้านทั้งหมด 5 หมู่บ้าน (Thai People Map and Analytics Platform, 2024) พื้นที่โดยส่วนใหญ่ของชุมชนได้ทำเกษตรกรรมปลูกพืชผักสวนครัว และเลี้ยงปศุสัตว์ ทั้งนี้ภายใต้กิจกรรมการนำหลักสิทธิธรรมชาติเข้ามาพัฒนาองค์ความรู้และชี้แนะแนวทางของการเลี้ยงไก่และผลิตไข่ไก่แบบไก่มีความสุข (Happy Chicken) ก่อให้เกิดผลผลิตคือ “ไข่ไก่” ภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนที่เข้าช่วยสนับสนุนให้ผลผลิตนั้นได้ถูกนำไปจัด

จำหน่ายและสู่สายตาประชาชนทั่วไปในงาน “VRU Showcase 2024” (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2567) เป็นสินค้าที่สะท้อนถึงความเป็น “ชุมชนข้างน้อย” ผลผลิตจากไก่เลี้ยงและชะลอมที่สานโดยชุมชน ดังนั้น ภายใต้การขับเคลื่อนร่วมกันของหลายภาคส่วนและผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจึงเป็นประเด็นที่ควรศึกษาถอดบทเรียนจากการขับเคลื่อนดังกล่าว

“ข้างน้อย ชะลอมห่อไข่” เป็นผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนร่วมกันตั้งชื่อเพื่อนำไข่ที่ได้จากโครงการไปสู่ตลาดชุมชนผ่านการสานชะลอมจากองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดมาจากชุมชนไก่เลี้ยง (ชุมชนอำเภอบางไทร) ผ่านการริเริ่มและขับเคลื่อนโครงการโดยภาครัฐ จึงเห็นได้ว่าการขับเคลื่อนและพัฒนาท้องถิ่นให้มีภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance) อีกทั้งยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ภาครัฐขับเคลื่อนยกระดับสินค้าชุมชนกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาบทบาทของภาคีเครือข่ายที่ร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนไปสู่ตลาด และการวิเคราะห์ถึงขั้นตอนในการขับเคลื่อนพัฒนารวมถึงนำเสนอสินค้าสู่ตลาดผ่านภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนที่ได้ร่วมกันดำเนินการ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของภาคีเครือข่ายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนตำบลข้างน้อยผ่านแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่
2. เพื่อศึกษากระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนไปสู่การจัดจำหน่ายในตลาด
3. เพื่อนำเสนอแนวทางกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ของชุมชน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative methodology) ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) รวมถึงสังเคราะห์ข้อมูลผ่านการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นได้ทำการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลและนำมาสังเคราะห์ร่วมเข้ากับแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance) พื้นที่ในการศึกษา คือ ตำบลข้างน้อย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. ผู้มีส่วนร่วมให้ข้อมูลสำคัญ (Participants) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้ถูกทำการคัดเลือกแบบวิธีเฉพาะเจาะจงและการบอกต่อ โดยผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติที่สามารถให้ความคิดเห็น ข้อมูล และข้อเท็จจริงต่างๆ ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งขั้นตอนในการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลนั้นเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

และสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผ่านการพูดคุยและสังเกต พร้อมทั้งลงมือทำไปพร้อมกับผู้ให้ข้อมูลซึ่งประเด็นเหล่านี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยสามารถแบ่งกลุ่มและจำนวนของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ภาครัฐ (ตัวแทนมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์) จำนวน 5 คน 2) ตัวแทนชุมชนตำบลข้างน้อย จำนวน 20 คน 3) ตัวแทนชุมชนจากวัดอนุกุญชราราม (วัดข้างน้อย) จำนวน 2 คน 4) ตัวแทนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยบริการอำเภอบางไทร 1 คน และ 5) ตัวแทนชุมชนตำบลบางไทร (ชุมชนใกล้เคียง) จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 29 คน ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งหมด 1 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 1) เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีและแนวคิด รวมถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการลงพื้นที่สัมภาษณ์และสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม 2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การลงพื้นที่วิจัยเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวคิดในการนำผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ไปสู่บรรจุภัณฑ์ชะลอม และบทบาทที่หลายฝ่ายได้เข้ามาร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไข่ไก่ไปใส่ในชะลอมที่ร่วมกันพัฒนากับชุมชนทั้งในตำบลข้างน้อย และภาคส่วนอื่นๆ จนออกมาเป็น “ข้างน้อย ชะลอมห่อไข่” ไปสู่ตลาด โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนและด้านการตลาด รวมถึงการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การทบทวนแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปประเด็นและถ่วงดุลประเด็นไปสู่การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นได้นำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนบรรยายและพรรณนา รวมถึงสังเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยผ่านมุมมองของบทบาทผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน รวมถึงกระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วม ข้อมูลทั้งหมดนี้ได้สังเคราะห์ให้สอดคล้องกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ชุมชน กระบวนการผลิต การออกแบบ การสร้าง และร่วมสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ตามแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (Turnhout et al, 2020; Osborne, Radnor, & Strokosch, 2016; Bovird, 2007, pp. 846-860) ตลอดจนการสังเคราะห์กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านทั้งหมดนี้ผู้วิจัยได้บรรยาย พรรณนา และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อสะท้อนวัตถุประสงค์และได้สรุปนำเสนอแผนภาพสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยขึ้นนี้

4. สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนข้างน้อยเกิดจากการที่ตัวแทนภาครัฐได้ริเริ่มประสานงานชุมชนภายในพื้นที่ ร่วมกันขับเคลื่อนสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่มีชื่อว่า “ข้างน้อย ชะลอมห่อไข่” ผ่านมุมมอง

ของแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ที่น่าเสนอแนวคิด co-production ภาควิชาเครือข่ายหลายภาคส่วนได้เริ่มกระบวนการผลิต การออกแบบ การสร้าง และร่วมสร้างสรรค์สิ่งใหม่ผ่านแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance) (Osborne, Radnor, & Strokosch, 2016; Marschall, 2004, pp. 231-244) ทั้งนี้รายละเอียดของผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. บทบาทของภาควิชาเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนตำบลช้างน้อยผ่านแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ที่เป็นผู้ร่วมสร้าง (Co-producers) มีเครือข่ายในการร่วมการแบ่งปันทรัพยากรที่ต่างเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญหรือมีความพร้อมในหลายรูปแบบที่แตกต่างกันกล่าวคือ เป็นเสมือนตัวแทนที่รับผิดชอบ (Responsibilized agent) งานพร้อมขับเคลื่อนผลักดันการดำเนินงานนำสินค้าชุมชนเข้าสู่ตลาด (Fotaki, 2011, pp. 933-955; Pestoff, 2018; Sattrapruet, & Bunchusuwan, 2015, pp. 271-283) โดยสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ของตัวแทนแต่ละภาคส่วนได้ ดังนี้ ตัวแทนภาครัฐ หรือมหาวิทยาลัยที่ดำเนินบทบาทเป็นผู้ริเริ่มโครงการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนผ่านเครือข่ายที่เข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ โดยเป็นผู้ประสานงานตัวแทนชุมชนช้างน้อยหรือผู้นำชุมชน รวมถึงชาวบ้าน และตัวแทนชุมชนใกล้เคียง (ตำบลบางไทร) ตัวแทนวัดอนุกุญชราราม (วัดช้างน้อย) และตัวแทนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยบริการอำเภอบางไทร ในการคิดและค้นหาผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน ยกย่องราคาของไข่ไก่ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษฯ เป็นผู้ผลิตขึ้นมา ทั้งนี้บทบาทผู้ประสานงานจากตัวแทนภาครัฐนั้นได้เริ่มตั้งแต่การประสานงานพูดคุยกับทุกภาคส่วนดังที่ได้กล่าวเพื่อหาข้อมูลในการยกระดับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชุมชน คือ “ไข่ไก่” โดยหาข้อสรุปร่วมกันทุกฝ่ายได้ลงมติและเห็นว่าชุมชนใกล้เคียงมีศักยภาพทางด้านการจักสาน จึงได้เริ่มสร้างเครือข่ายตัวแทนชุมชนใกล้เคียงเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการสานชะลอม หลังจากนั้นทุกภาคส่วนได้เริ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ชะลอมสาน และนำไปจัดจำหน่าย ในงาน “VRU Showcase 2024” ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนดำเนินงานครบทุกกระบวนการหรือขั้นตอนในการพัฒนาท้องถิ่นตั้งแต่การสานชะลอมเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าไปจนถึงตลาดของผู้บริโภคด้วยผลิตภัณฑ์ “ช้างน้อย ชะลอมห่อไข่”

ตัวแทนชุมชนตำบลช้างน้อย ชุมชนช้างน้อยเป็นพื้นที่สำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ไข่ไก่ได้ คือ “ชะลอม” บทบาทของชุมชนได้เข้ามาขับเคลื่อนผ่านการร่วมประชุมและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่า ซึ่งได้นำเสนอชะลอมจักสานที่สามารถนำมาห่อไข่ได้ หลังจากนั้นตัวแทนของชุมชนได้เข้าอบรมโครงการเรียนรู้วิธีการสานชะลอมห่อไข่ โดยวิทยากรจากชุมชนตำบลบางไทร (ชุมชนใกล้เคียง) เพื่อเรียนรู้วิธีการสานชะลอมจักสาน หลังจากนั้นตัวแทนชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้นำองค์ความรู้ในการสานชะลอมห่อไข่ และการบรรจุภัณฑ์ที่ปลอดภัยสำหรับสินค้าไข่ไก่นั้นกลับไปสานและทำเป็นชะลอมเพื่อห่อไข่ให้สร้างมูลค่าเพิ่มทางด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ชะลอมห่อไข่ช้างน้อย ทั้งนี้ตัวแทนชุมชนได้ร่วมออกแบบตราผลิตภัณฑ์อันเป็นสัญลักษณ์ของช้างน้อยเพื่อนำมาทำเป็นป้ายแสดงชื่อ

ของผลิตภัณฑ์สะท้อนผลิตภัณฑ์ที่ทำโดยชุมชน และการร่วมคำนวณต้นทุน และกำหนดราคาขายสินค้าชุมชน

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยบริการอำเภอบางไทร เป็นหน่วยที่ผลิตไข่ไก่เพื่อบรรจุในชะลอมที่ชุมชนได้สานขึ้นมา ขณะที่ไข่ไก่ส่วนหนึ่งมาจากชุมชนเช่นกัน ซึ่งศูนย์การศึกษาพิเศษฯ นี้มีบทบาทในการขับเคลื่อนโครงการเรียนรู้การเลี้ยงไก่และการผลิตไข่ไก่เพื่อนำมาเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน พร้อมทั้งนำเสนอความคิดเห็นในการสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดชะลอมห่อไข่ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษฯ นั้นผลิตขึ้น

ตัวแทนชุมชนตำบลบางไทร (ชุมชนใกล้เคียง) เป็นตัวแทนในการนำเสนอองค์ความรู้ทางด้านการจักสานชะลอมมาเผยแพร่สู่ตำบลข้างน้อย และแสดงบทบาทของการนำเสนอบรรจุภัณฑ์และความปลอดภัยในการใส่ผลิตภัณฑ์ชุมชน (ไข่ไก่) ในชะลอมจักสานอีกด้วย กล่าวคือ ตัวแทนชุมชนดังกล่าวจึงเป็นเครือข่ายที่แบ่งปันทรัพยากรทางด้านองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์จักสานชะลอมห่อไข่เพื่อยกระดับมูลค่าของไข่ไก่ข้างน้อย

ตัวแทนวัดดอนกุญชราราม (วัดข้างน้อย) การสนับสนุนพื้นที่ในการประชุมและร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ชะลอมตั้งแต่การเรียนรู้วิธีการสานชะลอม และการประชุมเพื่อค้นหาตลาดผลิตภัณฑ์ของชะลอมห่อไข่เนื่องจากพื้นที่ของวัดดังกล่าวถือได้ว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจและพื้นที่ร่วมการทำกิจกรรมของชุมชนชาวข้างน้อย ไม่เพียงแต่การทำกิจกรรมที่มาจากภาครัฐ หากแต่เมื่อใดก็ตามที่มีกิจกรรมประเพณี ชาวบ้านใช้พื้นที่ดังกล่าวในการรวมตัวกันเพื่อดำเนินการกิจกรรมต่างๆ

จะเห็นได้ว่าตัวแทนของภาครัฐได้เปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้วางแนวทางการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การเป็นผู้ก่อตั้งแนวความคิดเห็นและขับเคลื่อนประสานงานเครือข่ายในทุกภาคส่วนเพื่อให้ทำงานร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนไปสู่การจัดจำหน่ายภายในตลาดการแสดงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของชุมชน ตั้งแต่การประสานงานในการขับเคลื่อนโครงการยกระดับมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการนำสินค้าของชุมชนไปสู่การจัดจำหน่าย

2. กระบวนการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนไปสู่การจัดจำหน่ายในตลาด ทั้งนี้การขับเคลื่อนกระบวนการเริ่มต้น ได้เริ่มจากตัวแทนภาครัฐนำแนวคิดการวางบทบาทของชุมชนในรูปแบบใหม่ด้วยการเป็น “พลเมือง (citizen)” ผู้ที่สามารถแสดงบทบาททั้งในเรื่องของผู้มีสิทธิและเสียงสามารถให้ความคิดเห็น (voice) การมีส่วนร่วม และการร่วมสร้างร่วมผลิตการให้บริการสาธารณะภายในพื้นที่ของตน (Fotaki, 2011) ผ่านมุมมองของแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ ที่นำเสนอแนวคิด co-production ที่ภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนได้เริ่มกระบวนการผลิต การออกแบบ การสร้าง และร่วมสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (Osborne, Radnor, & Strokosch, 2016; Bovaird, 2007; สิริกาญจน์ ทวีพิธานนท์ และคณะ, 2566; ปุณณดา ทรงอิทธิสุข และวนสนันท์ ศิริรัตน์, 2567, หน้า 391-416) ขึ้นภายใต้กิจกรรมของการจัดทำ

ผลิตภัณฑ์ “ข้างน้อย ชะลอมห่อไข่” โดยเริ่มต้นขั้นตอนของกระบวนการ ดังนี้

การวางแผนร่วมกันและการร่วมออกแบบ (coplanned or codesigned services) ถือเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเพื่อสะท้อนและวางแผน รวมถึงออกแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนข้างน้อยร่วมกัน โดยผลิตภัณฑ์ที่สำคัญคือ ไข่ไก่ ไปสู่การยกระดับด้วยชะลอมที่สานจากชุมชน ทั้งนี้ในการวางแผนได้ร่วมกันระบุบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ชุมชนร่วมกันสานชะลอมด้วยการเรียนรู้วิธีการจักสานชะลอมจากชุมชนใกล้เคียง ตลอดจนศูนย์การศึกษาพิเศษฯ ได้นำไข่ไก่ที่ผลิตจากโครงการการเรียนรู้วิธีการเลี้ยงและผลิตไข่ไก่ “Happy Chicken” จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ลงไปดำเนินการขับเคลื่อนโครงการแล้วมาจัดทำใส่ในชะลอมห่อไข่ พร้อมทั้งติดป้ายผลิตภัณฑ์ข้างน้อยเพื่อนำไปให้ตัวแทนภาครัฐวางจัดจำหน่ายสู่ตลาดชุมชน

การพัฒนาและลงมือทำผลิตภัณฑ์ หลังจากการหาข้อสรุปในการร่วมกันออกแบบ การพัฒนาและลงมือทำนี้ก่อให้เกิดความไว้วางใจจากชุมชน (Community trust) ต่อภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบงานหรือขับเคลื่อนการจัดทำผลิตภัณฑ์ชุมชน ในขั้นตอนของการพัฒนาได้ความร่วมมือจากเครือข่ายชุมชนอำเภอบางไทร (ชุมชนใกล้เคียง) และพื้นที่จากวัดข้างน้อยให้ชุมชนได้เข้ามาร่วมกันสานชะลอมและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการจัดทำชะลอมห่อไข่ให้รูปแบบของชะลอมสามารถบรรจุไข่ไก่และป้องกันความปลอดภัยของไข่ไก่ได้

การจัดทำผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อนำเสนอสู่ตลาด เมื่อผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ได้รับการพัฒนาผ่านความร่วมมือของหลายภาคส่วน การจัดทำผลิตภัณฑ์ให้น่าดึงดูดและระบุอัตลักษณ์ความเป็นชุมชนท้องถิ่นข้างน้อย ทุกภาคส่วนจึงร่วมกันนำเสนอป้ายห้อยชะลอมข้างน้อยที่มีรูปข้างน้อยในป้ายดังกล่าวเพื่อป้องกันชื่อแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ชุมชน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่นำเสนอมาจากชุมชนอีกด้วย

การจัดเก็บรายได้จากผลผลิตหรือยอดขาย ชุมชนได้มีการจัดเก็บรายได้ที่นำชะลอมห่อไข่ไปขายสู่ตลาดการแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงการได้รับผลประโยชน์จากการร่วมลงมือทำและความรับผิดชอบตั้งแต่ต้นกระบวนการมาจนถึงสุดท้ายของการขายสินค้า ซึ่งเป็นการยกระดับรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจผ่านการกระจายรายได้ทั้งผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ที่มาจากชุมชน ชะลอมห่อไข่ที่ร่วมสานกันภายในชุมชน

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน “ข้างน้อย ชะลอมห่อไข่” นั้นได้พัฒนาผ่านการขับเคลื่อนของภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วน โดยเริ่มกระบวนการจากภาครัฐ และตัวแทนภาคีเครือข่ายต่างๆ เข้ามาร่วมแบ่งปันทรัพยากรทั้งในส่วนขององค์ความรู้ กำลังแรงงาน และพื้นที่ รวมถึงอื่นๆ ทั้งนี้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ชุมชนดังกล่าวมีกระบวนการขับเคลื่อนในทุกขั้นตอนตั้งแต่การ

ร่วมวางแผนออกแบบบรรจุกฎเกณฑ์ การลงมือผลิตบรรจุกฎเกณฑ์เพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ตลอดจนการจัดทำผลิตภัณฑ์ขายและจัดเก็บรายได้ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก

5. อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาครัฐเครือข่ายช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นนั้นมีหลายบทบาทที่ช่วยเหลือตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ โดยเฉพาะภาครัฐแสดงบทบาทเป็นผู้ริเริ่มกระบวนการในการขับเคลื่อนโครงการ ขณะที่พลเมืองภายในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมสร้าง และดำเนินการไปพร้อมกับภาคีเครือข่าย ภาคส่วนอื่นที่เข้ามาช่วยเหลือ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance) และงานศึกษาหลายงานเกี่ยวกับ Co-production และ Co-creation คำเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อพลเมืองได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในการให้บริการ ออกแบบบริการและเป็นผู้รับ อันเป็นการสร้างความมีส่วนร่วมพลเมือง (Engaging citizens) ความสนใจของพลเมืองในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (Turnhout et al, 2020; Osborne, Radnor, & Strokosch, 2016; Marschall, 2004; Fotaki, 2011; Pestoff, 2018) ทั้งนี้เมื่อชุมชนได้ร่วมคิด ออกแบบบริการสาธารณะหรือการผลิตสินค้าของชุมชน และนำไปจำหน่าย สิ่งที่ชุมชนได้จากบริการนั้นคือ รายได้ที่กระจายมาสู่ชุมชน

อย่างไรก็ตามภายใต้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย ภาครัฐผู้แสดงบทบาทการประสานงาน ติดตาม และดำเนินงานนำสินค้าไปสู่ตลาดชุมชน ตลอดจนภาคประชาชนที่เป็นผู้ร่วมขับเคลื่อน (Díaz-Cayeros, Magaloni, & Ruiz-Euler, 2014) ขณะที่ชุมชนใกล้เคียงได้แบ่งปันทรัพยากรองค์ความรู้ในการจักสานหรือสานชะลอมเพื่อช่วยให้แก่ผลิตภัณฑ์ของชุมชน ช่างน้อย รวมถึงวัดและศูนย์การศึกษาพิเศษได้ร่วมกันพัฒนาแบ่งปันพื้นที่และใช้ไม้เพื่อประกอบเป็น “ช่างน้อย ชะลอมห่อไข่” อันเป็นสินค้าที่ได้มาจากชุมชน

2. การร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนย่อมมีกระบวนการและขั้นตอนในการพัฒนาเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น ออกแบบ พัฒนา ปรับปรุง และนำสินค้าไปสู่ชุมชน ภายในชุมชนพื้นที่ช่างน้อยนั้นได้มีภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนร่วมกันพัฒนาในทุกขั้นตอนของผลิตภัณฑ์ช่างน้อย ชะลอมห่อไข่ ทั้งภายในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง สอดคล้องกับงานศึกษาของ Marschall (2004) ที่พบว่า การพัฒนาชุมชนภายในพื้นที่หากมีการสร้างบริบทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจะทำให้ชุมชนรอบข้างมีส่วนร่วมเป็นเสมือนบรรทัดฐาน (Norm) ไปด้วย และสอดคล้องกับงานศึกษาในหลายงานที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีหลายขั้น ประกอบกับการได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายและแบ่งปันทรัพยากร โดยเฉพาะด้านองค์ความรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่ตลาด อีกทั้งยังมีการวางแผน พัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกันของชุมชน (ปยุตนดา ทรงอิทธิสุข และวนัสนันท์ ศิริรัตน์, 2567; สิริกาญจน์ ทวีพิธานนท์

และคณะ, 2566; Sattrapruet, & Bunchusuwan, 2015) ตั้งแต่การออกแบบและรับบริการสาธารณะจากภาครัฐตามประเด็นการวางแผนร่วมกันและการร่วมออกแบบ (Co-planned or Co-designed services) สอดคล้องกับงานศึกษาของ Bovaird (2007) การพัฒนาและลงมือทำผลิตภัณฑ์ ที่ภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนได้เข้ามามีบทบาท การจัดทำผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อนำเสนอสู่ตลาด และการจัดเก็บรายได้จากผลผลิตหรือยอดขาย ขั้นตอนเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นการพัฒนาต้นทางไปจนถึงปลายทางที่มีหลายภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การสร้างความร่วมมือของภาคีเครือข่ายผ่านการจัดตั้งคณะทำงานเครือข่ายร่วมกันทั้งภายในตำบลและภายนอกเพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทภาครัฐจากผู้นำเสนอและดำเนินการพัฒนาขับเคลื่อนนโยบายระดับท้องถิ่นไปสู่การขับเคลื่อนร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังตัวอย่างตำบลช้างน้อยที่ได้ผลผลิตจากผลิตภัณฑ์ที่ผ่านความร่วมมือของหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและสัมฤทธิ์ผล

1.2 การสนับสนุนชุมชนให้มีการเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจักสานชะลอมไปสู่วงกว้าง พร้อมทั้งเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบการผลิต และการตลาดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของบรรจุภัณฑ์สินค้าและมูลค่าของสินค้าชุมชนตอบสนองกับความต้องการของผู้บริโภค

1.3 การขับเคลื่อนด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือแพลตฟอร์มเทคโนโลยีพัฒนาทั้งในส่วนของการคำนวณต้นทุน การเชื่อมโยงเครือข่ายทรัพยากรของผู้ผลิตในทุกๆ ภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนไปสู่การสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน และเกิดความคล่องตัวในการดำเนินการของชุมชนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังนำผลิตภัณฑ์ไปสู่การตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 การขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาพื้นที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ภาคีเครือข่าย และทรัพยากรภายในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำศักยภาพของเครือข่ายเข้าร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการสร้างความร่วมมือเพื่อให้พัฒนานั้นสามารถตอบสนองความต้องการของคนภายในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ดังนั้นกระบวนการในการวิเคราะห์บริบทของพื้นที่จำเป็นต้องผ่านมุมมองในหลายภาคส่วนและผ่านการพัฒนาที่แต่ละภาคส่วนสามารถร่วมกันแบ่งปันทรัพยากรให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

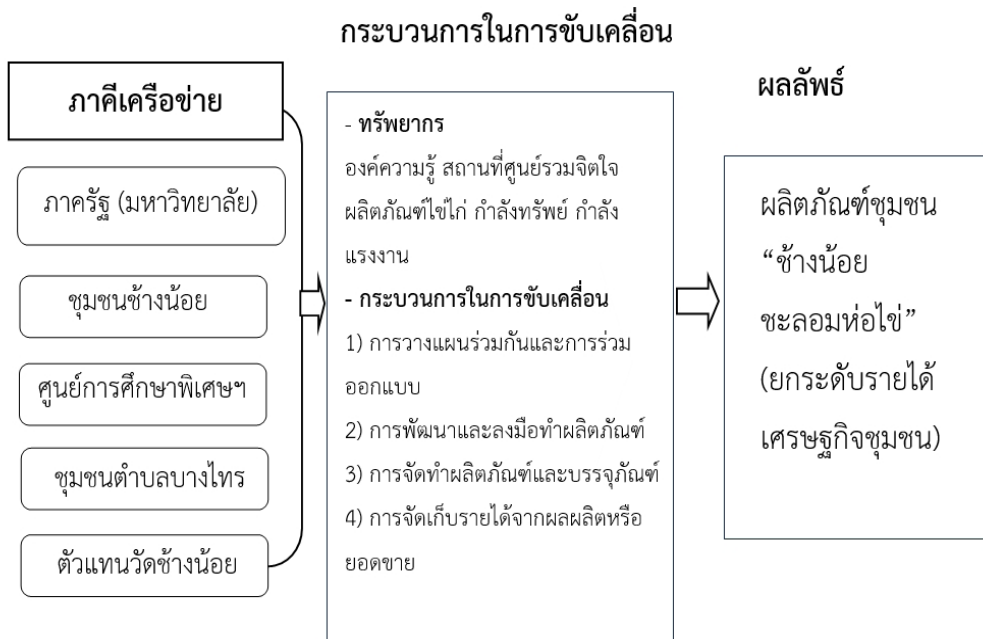
2.2 การประเมินและติดตามผลอย่างใกล้ชิดหรือการจัดทำงานวิจัยเชิงปริมาณ ผ่านการจัดทำระบบติดตามด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในส่วนของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่จัดทำขึ้น และยอด

รายได้ของชุมชนที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้เพิ่มมากขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่เป็นระบบติดตาม

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่สำคัญของงานวิจัยเป็นการพัฒนาท้องถิ่นหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นผ่านมุมมองแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance) ที่แสดงให้เห็นถึงการขับเคลื่อนของภาคีเครือข่ายในหลายภาคส่วนเพื่อทำให้การนำผลิตภัณฑ์ของชุมชนไปกระดับมูลค่าสินค้าและนำไปสู่ตลาดหรือการจัดจำหน่าย ตั้งแต่ต้นทางไปจนถึงปลายทาง โดยริเริ่มจากภาครัฐ และภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ชุมชนตำบลช้างน้อย ตัวแทนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยบริการอำเภอบางไทร ชุมชนจากวัดอนุกุญชราราม (วัดช้างน้อย) และตัวแทนชุมชนตำบลบางไทร (ชุมชนใกล้เคียง) ยังได้เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อน ขณะที่บทบาทเหล่านั้นได้แตกต่างหรือร่วมสร้างร่วมผลิต (co-production) สินค้าของชุมชนช้างน้อย ทั้งในส่วนของกระบวนการแบ่งปันทรัพยากร องค์ความรู้ สถานที่ กำลังทรัพย์ และกำลังแรงงาน ผ่านกระบวนการขับเคลื่อนตั้งแต่การร่วมวางแผน ออกแบบ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการลงมือทำผลิตภัณฑ์ ไปจนถึงการจัดทำตัวผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และจัดเก็บรายได้จากผลผลิต จนกระทั่งออกมาเป็นผลลัพธ์ “ช้างน้อย ชะลอมห่อไข่” ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- ปยุตตดา ทรงอิทธิสุข และวณันสนันท์ ศิริรัตน์. (2567). การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานไม้ไผ่สู่ชุมชนกลุ่มจักสานพบพระทรายงาม ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(5), 391-416. <https://doi.org/10.60027/iarj.2024.267560>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2567). “พลังการรวมตัวที่ยิ่งใหญ่ หัวใจเพื่อการศึกษาและชุมชน” VRU SHOWCASE x VRU SUSTAINABILITY 2024. เข้าถึงได้จาก <https://www.vru.ac.th/news7895/>
- สิริกาญจน์ ทวีพิธานันท์, ลักษมี งามมีศรี, เจนจิรา เงินจันทร์ และมานิตย์ สิงห์ทองชัย. (2566). การศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมการตลาดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฝรั่งอินทรีย์ (บ้านตะคร้อ) เพื่อขยายตลาดไปสู่กลุ่มเป้าหมายใหม่. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 5(1), 173. <https://doi.org/10.14456/jappm.2023.12>
- Bovaird, T. (2007). Beyond engagement and participation: User and community coproduction of public services. *Public administration review*, 67(5), 846-860. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2007.00773.x>
- Díaz-Cayeros, A., Magaloni, B., & Ruiz-Euler, A. (2014). Traditional governance, citizen engagement, and local public goods: evidence from Mexico. *World development*, 53, 80-93. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2013.01.008>
- Fotaki, M. (2011). Towards developing new partnerships in public services: Users as consumers, citizens and/or co-producers in health and social care in England and Sweden. *Public administration*, 89(3), 933-955. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.2010.01879.x>
- Marschall, M. J. (2004). Citizen participation and the neighborhood context: A new look at the coproduction of local public goods. *Political research quarterly*, 57(2), 231-244. <https://doi.org/10.1177/106591290405700205>
- Osborne, S. P., Radnor, Z., & Strokosch, K. (2016). Co-production and the co-creation of value in public services: a suitable case for treatment. *Public management review*, 18(5), 639-653. <https://doi.org/10.1080/14719037.2015.1111927>

- Pestoff, V. (2018). Co production at the crossroads of public administration regimes. In T. Brandsen, B. Pestoff, & L. Osborne (Eds.), *Co production and co creation* (pp. 27-36). Routledge.
- Sattrapruet, S., & Bunchusuwan, P. (2015). Good Governance for Community Enterprise Management and Development. *Journal of Community Development and Life Quality*, 3(3), 271-283. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JCDLQ/article/download/131669/99394/348992>
- Thai People Map and Analytics Platform. (2024). จำนวนคนจนใน ต.ช้างน้อย อ.บางไทร พระนครศรีอยุธยา. เข้าถึงได้จาก <https://www.tpmap.in.th/25661/140412>
- Turnhout, E., Metze, T., Wyborn, C., Klenk, N., & Louder, E. (2020). The politics of co-production: participation, power, and transformation. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 42, 15-21. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2019.11.009>

